

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
"לגופן של נשים": סוגיות בפריון, מגדר, דת ומדיניות חברתית
פרופ' רונית עיר-שי
Women and Their Bodies: Fertility, Gender, Religion and Social Policy
27950- 01 | התוכנית ללימודי מגדר

שיעור (שיעור, תרגיל, סמינר, סדנה, מעבדה וכד')	סוג הקורס:
2 נ"ז	היקף נ"ז:
תשפ"ו	שנת לימודים:
ב	סמסטר:
רביעי, 10:00-12:00	יום ושעה:
לפי דרישה	שעת קבלה:
Ronit.irshai@biu.ac.il	מייל מרצה:
/https://lemida.biu.ac.il	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

קורס זה מבקש לעסוק בשאלות של מדיניות פריון והולדה והשלכותיה לגבי נשים ממיקומים מוצלבים. בקורס נבחן גישות שונות לאימהות והולדה, למדיניות חברתית של הולדה והפסקות היריון, על היבטיה האתניים, המגדריים וההלכתיים-יהודיים כמו גם לזכויות הפמיניסטיים הגלובליים והמקומיים בנוגע לטכנולוגיות הפריה מודרניות בכלל ופולמוס הפונדקאות בפרט. בכל הנושאים הללו נבקש לברר מה מוסיפה הפרספקטיבה המגדרית לשיח החברתי ומהן המחלוקות העקרוניות בין הזרמים הפמיניסטיים השונים באשר לאופן בו יש להתייחס לכל אחד מן הנושאים. חשיפת השיקולים וההיבטים המגדריים עשויה לאפשר הבנה מעמיקה יותר של הדילמות כמו גם לחדד את נקודת המבט הייחודית של הביקורת המגדרית ותרומתה.

מטרות/תוצרי הלמידה

מטרתו העיקרית של קורס זה היא להכיר לעומק את השיח הביו-אתי, הפמיניסטי והדתי-יהודי בשאלות הקשורות לפריון, מגדר ומדיניות חברתית בישראל. שלושה תחומים מרכזיים יישמשו מוקד להתבוננות:

(א) אימהות, גוף ופריון (ב) מדיניות הולדה (תכנון ילודה/מניעת היריון/הפלות) (ג) טכנולוגיות הפריה מודרניות.

הסטונטיות. ים יוכלו לפתח גישה ביקורתית ולגבש עמדה בכל הקשור לטכנולוגיות הפריה מודרניות ולסוגיות הקשורות בהולדה תוך הכרת מגוון השיקולים הבאים לידי ביטוי בסוגיות הנידונות בהקשר גלובאלי ובעיקר בהקשר הישראלי על מאפייניו הייחודיים.

הסטונטיות. ים יוכלו לכתוב עבודה מסכמת אשר תנתח את אחת הסוגיות תוך הגדרת מאפייניה הישראליים הייחודיים למול מדינות מערביות אחרות ויוכלו לנקוט עמדה באשר לדילמות הכרוכות בהן.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת (להרחבה)
1	אימהות כאמצעי לדיכוי/שחרור נשים	דיון	פולטניק/דונת	
2	אתניות, אימהות והמדינה – הדוגמה של דפו פרורה	דיון	הירש, אייל	
3	תכנון משפחה ומניעת היריון במסורת ההלכתית	הקרנת הסרט "שירה" דיון	פיוטרקובסקי	
4	הפלות – בשיח הביו-אתי הכללי	דיון	תומסון	
5	הפלות – בשיח הפמיניסטי	דיון	שרווין	
6	הפלות בשיח ההלכתי	לימוד מקורות	עיר-שי	
7	מדיניות ההפלות בישראל - היבטים משפטיים, אתניים וחברתיים	דיון	רימלט, יפת	
8	טכנולוגיות הפריה מודרניות – גישות בפמיניזם הליברלי והרדיקלי	דיון	קוריה/ברג	
9	טכנולוגיות פריון ומדינת רווחה פרונטליסטית	דיון	גולדין	
10	טכנולוגיות ההפריה המודרניות והחברה היהודית-דתית בישראל	הקרנת הסרט – "הרת עולם"	סתיו	
11	פונדקאות: גישות בפמיניזם הליברלי והרדיקלי	דיון	מקלין ופורדי	
12	הויכוח על הפונדקאות בקהילת הלהט"ב	דיון	קנול ומורנו	
13	תרומת זרע מן המת	דיון	טריגר	
14	סיכום			

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

מסקל בציון הסופי	תיאור התוצר
20 % מהציון הסופי	תרגיל ביניים
80 % מהציון הסופי	עבודה מסכמת
% מהציון הסופי	
% מהציון הסופי	

דרישות הקורס

- **מטלות** – תרגיל ביניים, עבודה מסכמת
- **נוכחות** – 85%

דרישות קדם

שם הקורס	מס' הקורס
תיאוריות של מגדר וחברה	27-923-01

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

תכני חובה

1. Polatnick Rebecca M., "Why Men Don't Rear Children: A Power Analysis", in: Trebilcot J. (ed.), *Mothering: Essays in Feminist Theory* (Rowman & Littlefield Publishers: 1983), pp. 20-40.
2. אורנה דונת, בכייה לדורות – חרטה על אימהות (תל אביב: ידיעות ספרים, 2017), שער שני, עמ' 53-125.
3. הירש, דפנה. "המדיקליזציה של האימהות: יחסים אתניים וחינוך אימהות מזרחיות לטיפול 'היגייני' בתינוק בתקופת המנדט". בתוך: *מגדר בישראל*, מרגלית שילה וגדעון כ"ץ (עורכים), (קרית שדה-בוקר: מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון, 2011), עמ' 106-139.
4. אייל, חדווה, דפו פרוורה על מדיניות השימוש בקרה נשות הקהילה האתיופית בישראל. אשה לאשה מרכז פמיניסטי חיפה (2009).
5. פיוטרקובסקי מלכה, "חשיבות תכנון מועדי ילודה מבחינה הלכתית", בתוך: מהלכת בדרכה – אתגרי החיים במבט הלכתי ערכי (תל אביב: ידיעות ספרים, 2014), עמ' 296-354.

6. Judith J. Thomson (1989), "A Defense of Abortion", in: Robert M. Baird and Stuart E. Rosenbaum, *The Ethics of Abortion – Third Edition* (New York: Prometheus Books, 2001), pp. 241-256
7. Susan Sherwin, *No Longer Patient – Feminist Ethics and Health Care*, (Philadelphia: Temple University Press, 1992), pp. 99-116
8. עיר-שי, רונית, "אישה" או "חוזה": הפסקות הריון בשיח ההלכתי-האורתודוכסי במאה העשרים מפרספקטיבה מגדרית (ירושלים: מאגנס, 2022), מבוא ופרק ראשון.
9. כרמית יפת, ק. 2019. "על אזרחות אימהית ואימהות מזרחית בדיני ההפל(י)ה." עיוני משפט מא 689: 708-742.
10. רימלט, נוי, מנגישות חלקית, שאין בה צדק, לחקיקה צודקת: לקראת פרדיגמה חדשה של הפסקות הריון בישראל, עיוני משפט לט (2016): 415-479.
11. Gena Corea, "The Reproductive Brothel", in: Corea G. et.al (eds.), *Man-Made Women – How new Reproductive technologies affect women* (Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1987) pp. 38-51
12. Barbara Berg, "Listening to the Voices of the Infertile", in: Callahan J.C. (ed.), *Reproduction, Ethics and the Law – Feminist Perspectives* (Bloomington: Indiana University Press, 1995), pp. 80-108
13. דוד ואברהם סתיו, "הפריה מלאכותית לרוקה – האם מותר?", בתוך: אבוא ביתך - שאלות ותשובות בנושא זוגיות ומשפחה (ירושלים: מגיד, 2017), עמ' 71-89.
14. גולדין סיגל, "טכנולוגיות של אושר: ניהול פריין במדינת רווחה פרו-נטליסטית". י. יונה וא. קמפ (עורכים). *פערי אזרחות: הגירה, פוריות וזהות* (ירושלים: ון ליר/הקיבוץ המאוחד 2006), עמ' 167-206.
15. Ruth Macklin, "Is There Anything Wrong with Surrogate Motherhood? An Ethical Analysis", in: Gostin L. (ed.), *Surrogate Motherhood – Politics and Privacy*, Bloomington: Indiana University Press, 1989), pp. 136-150
16. Laura M. Purdy, "Surrogate Mothering: Exploitation or Empowerment"? *Reproducing Persons: Issues in Feminist Bioethics* (Ithaca: Cornell University Press, 1996): 182-197
17. Knoll, E. & Moreno, A. (2020). "The triumph of surrogacy: competing social scripts and the rise of family-normativity in the male-gay community in Israel," -NORMA, 15:3-4, 283
18. טריגר צבי, 2018. "מותו של זה הוא חייו של זה: הולדה לאחר המוות מזרעו של גבר מת על ידי הוריו והאידיאולוגיה של ההורות הישראלית-יהודית." *תיאוריה וביקורת* 49: 67-88.

צפייה

הסרט "שירה"

הסרט "הרת עולם"